

Ανεξαρτησία της Δικαιοσύνης – λαϊκή κυριαρχία και πολιτικές ελευθερίες

← από τη σελ. 2

ομάδες του τόπου.

Ο λαός, στη δημοκρατικά διαρθρωμένη πολιτεία, διαθέτει και ασκεί την κυριαρχία του, ως ενιαίο και αδιάσπαστο σύνολο, με καθολική ψηφοφορία, για την επιλογή κυβερνητών και βουλευτών, που, όμως εκλεγόμενοι έτσι, με δημοκρατικό τρόπο, καθίστανται μετά την εκλογή τους, όχι απλώς οι εκφραστές της θέλησής του λαού, αλλά στην πραγματικότητα εξουσιαστές του λαού.

Η λαϊκή κυριαρχία έχει διάρκεια, μονιμότητα, σταθερότητα, απροσωποληψία, απροσωπία και διατηρείται όσο χρόνο υφίσταται δημοκρατικό πολίτευμα. Είναι ένας απρόσωπος θεσμός της δημοκρατικής πολιτείας, που αναγνωρίζει και προϋποθέτει την μειοψηφούσα και την πλειοψηφούσα μερίδα του λαού, ως ισότιμες λαϊκές δυνάμεις, έχουσες, κάθε μια, τον δικό της ρόλο κατά την λειτουργία του πολιτεύματος. Ως ανεπίδεκτη προσωποποίησης, δεν πρέπει να ταυτίζεται και να συγχέεται με τους εξουσιαστές του λαού, με τους εφημερούς άρχοντες και νομείς της πολιτικής εξουσίας, με τους κυβερνητικούς ή νομοθετικούς αξιωματούχους της πλειοψηφίας, που συγκροτήθηκε με την λαϊκή θέληση, μέσα στους κόλπους ενός συλλογικού πολιτειακού οργάνου, σε ορισμένο τόπο και χρόνο. Οι νικητές μιας εκλογικής αναμετρήσεως παίρνουν λαϊκή εντολή να κυβερνήσουν, σε ορισμένο τόπο και χρόνο, υπό την άγρυπνη παρακολούθηση και εποπτεία της αντιπολιτευσεώς. Η πλειοψηφία των λαϊκών αντιπροσώπων κυβερνά μέσα στα όρια των περιοριστικών συνταγματικών διατάξεων και η μειοψηφία τούτων ασκεί τα συνταγματικά της δικαιώματα, ελέγχουσα τον βίο των αρχόντων, επιβάλλουσα την απροσώπολητη και άτεγκτη εφαρμογή του συντάγματος και διαθέτουσα πλήρη δυνατότητα να αποκτήσει και αυτή την πολιτική εξουσία με

την θέληση του λαού.

Σ' ένα δημοκρατικό πολίτευμα, ο λαός δεν διαιρείται σε αφέντες, που ανάδειξαν κυβέρνηση και βουλή και σε δούλους που απέτυχαν να αποκτήσουν την πλειοψηφία, αλλά εμφανίζεται και ενεργεί αδιάσπαστος και ενωμένος, ως ένα μόνο ενιαίο σύνολο. Υφίστανται μόνο άρχοντες και αρχόμενοι. Ποτέ όμως αφέντες πλειοψηφισαντες και δούλοι μειοψηφισαντες. Το πολίτευμα των πατρικίων και των πληθείων συνεπάγεται κατάλυση των ελευθεριών του λαού, νοούμενου ως ενιαίου συνόλου και κατάργηση της λαϊκής κυριαρχίας.

Έτσι στη δημοκρατία, όλες οι λαϊκές ομάδες, είτε ανήκουν στην πλειοψηφία είτε στη μειοψηφία, έχουν ίσα δικαιώματα και τις ίδιες πολιτικές ελευθερίες κατά την άσκηση της λαϊκής κυριαρχίας. Η ισότητα αυτή στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις αποτελεί την πεμπουσία της δημοκρατίας.

Η πλειοψηφία των αντιπροσώπων του λαού, μέσα στα συνταγματικά πολιτειακά όργανα, περιστασιακή ή όχι, αλλά πάντοτε πρόσκαιρη στη δημοκρατία, δεν διαθέτει, σε κανένα δημοκρατικό σύνταγμα, μόνο δικαιώματα, αλλά υπέχει και υποχρεώσεις, από τις οποίες η βασικότερη και θεμελιώδερη συνίσταται στον σεβασμό των συνταγματικών δικαιωμάτων και ελευθεριών του λαού και ειδικότερα της μειοψηφίας.

Βέβαια, η νομοθετική και εκτελεστική λειτουργία ασκούνται, τουλάχιστον κατά πλειοψηφία, από πρόσωπα ανήκοντα στο κυβερνητικό κόμμα, δηλαδή το κυβερνητικό κόμμα διαχειρίζεται την νομοθετική και εκτελεστική λειτουργία και στελεχώνει τα ανώτατα αξιώματά τους. Όμως η προστασία των ελευθεριών του λαού – και ιδιαίτερα των αντιφρονούντων πολιτών – δεν επαφίεται στην καλωσύνη ή την ευσυνειδησία ή τον οίκτο των εκάστοτε κυβερνώντων,

οσοδήποτε δημοκρατικοί κι αν εμφανίζονται.

III. Η ανεξαρτησία της δικαιοσύνης ως ανάγκη για τη δημοκρατία και την λαϊκή κυριαρχία.

Για όλους αυτούς τους λόγους ακριβώς, σε μια αληθινή δημοκρατία, όπως εννοούμε την δική μας, η δικαιοσύνη, ως κρατική λειτουργία, δεν επιτρέπεται να ανήκει ή να υποτάσσεται στο κυβερνητικό κόμμα, ούτε να παρδίδεται στο έλεος μίας οποιασδήποτε κυβερνητικής πλειοψηφίας, δηλαδή πρέπει να είναι απόλυτα ανεξάρτητη από τις άλλες κρατικές λειτουργίες, ακομμάτιστη και ανεπηρέαστη.

Η ανεξαρτησία αυτή είναι απότοκη του προορισμού της δικαιοσύνης, αποτελεί την υλοποίηση της λαϊκής κυριαρχίας και υπαγορεύεται από την ζωτική ανάγκη της ομαλής λειτουργίας του δημοκρατικού πολιτεύματος. Γιατί η δικαιοσύνη μόνο ως ανεξάρτητη και αδέσμευτη κομματικά πολιτειακή λειτουργία έχει την δυνατότητα: Να διαιτητεύει ανάμεσα στις αντιτιθέμενες προς άλλες κομματικές ομάδες. Να περιφρουρεί και να προστατεύει τα δημοκρατικά δικαιώματα και τις ελευθερίες όλων των πολιτών, ακόμη και εκείνων, που καταψήφισαν το κυβερνητικό κόμμα ή που μετάνοισαν γιατί το υπερψήφισαν. Να εγγυάται την πιστή εφαρμογή του συντάγματος και την ομαλή λειτουργία της δημοκρατίας, με την εναλλαγή των διαφόρων κομμάτων στην εξουσία και την ανεμπόδιστη άσκηση των ατομικών και πολιτικών δικαιωμάτων και ελευθεριών από όλους τους πολίτες, ανεξάρτητα από τα φρονήματά τους και τις ιδεολογικές τους προτιμήσεις. Να παραμείνει πάντοτε ο ακοίμητος φρουρός του δημοκρατικού συντάγματος.

Καμιά άλλη πολιτειακή λειτουργία δεν είναι κατάλληλη να επωμισθεί αυτό το ρόλο του εγγυητή των λαϊκών ελευθεριών και την λαϊκής κυριαρχίας.

Έτσι η κύρια αποστολή της δικαιοσύνης έγκειται στην προστασία των αντιπολιτευομένων την εξουσία, των αδυνάτων, των κατατρεγμένων από μια κυβέρνηση, των αντιφρονούντων.

Μια πολιτεία χαρακτηρίζεται τόσο περισσότερο δημοκρατική, όσο περισσότερο διαφυλάσσει άτρωτες τις ελευθερίες των αντιφρονούντων νομοταγών πολιτών της.

IV. Το ισχύον Ελληνικό Σύνταγμα

Αυτή ακριβώς την υψίστη δημοκρατική αποστολή για την διαφύλαξη των λαϊκών ελευθεριών και για την περιφρούρηση των δημοκρατικών δικαιωμάτων των αντιφρονούντων πολιτών, ανέθεσε στην δικαστική λειτουργία ο συνταγματικός μας νομοθέτης, ο οποίος αναγνώρισε ρητά και κατηγορηματικά, σ' αυτή, την νομική δυνα-

τότητα να ελέγχει την συνταγματικότητα των ψηφισμένων από την Βουλή νόμων, (βλ. άρθρ. 87 παράγρ. 2, 93 παρ. 4, του ισχύοντος συντάγματος, πρόσφατη μελέτη Ν. Ανδρουλάκη ΝΟΒ έτους 1985 σελ. 1505), καθιέρωσε την υποχρεωτική σύμπραξη της σε πράξεις της εκτελεστικής λειτουργίας, την αποκλειστική δικαιοδοσία της κατά την παροχή έννομης προστασίας, όπως και τον απ' αυτή δικαστικό έλεγχο των δραστηριοτήτων των δύο άλλων κρατικών λειτουργιών, κατά την άσκηση της πολιτικής εξουσίας, (βλ. άρθρα 5 § 4, 6, 8, 9, 12 § 2, 14 § 3 και 4, 17, 20, 26 § 3, 47 § 4, 49 και 86, 58 και 100, 86, 93 § 4 του συντάγματος), επιπρόσθετα δε της παρεχόμενης εγγυήσεως ανεξαρτησίας (βλ. άρθρα 87 επ. 93 επ. περί δικαστικής εξουσίας στο σύνταγμα), δηλαδή το ισχύον σύνταγμα της χώρας μας είναι δημοκρατικό, αν και θα μπορούσε να είναι ακόμη καλύτερο.

Κατά συνέπεια, δεν πρέπει να παραγνωρίζεται ότι η δικαστική λειτουργία, καθιερωμένη από το σύνταγμα, κατά την καθιερωμένη διαδικασία εκφράσεως της λαϊκής βουλήσεως, αντιπροσωπεύει και αυτή την λαϊκή κυριαρχία, έχει την εντολή του λαού να εκτελεί, δηλαδή να πραγματοποιεί, κατά την άσκηση της συνταγματικής της εξουσίας, την λαϊκή βούληση για διάκριση, εξισορρόπηση και αλληλοέλεγχο των κρατικών λειτουργιών, για διασφάλιση ατομικών δικαιωμάτων και πολιτικών ελευθεριών σ' όλους τους Έλληνες, ανεξάρτητα από τα πολιτικά τους φρονήματα και να επαγρυπνεί ή να εποπτεύει, κατά συνταγματικό καθήκον, για την εύρυθμη λειτουργία των δημοκρατικών διαδικασιών, αποτρέποντας έτσι προληπτικά στο διηνεκές, εξ ονόματος όλων των Ελλήνων της παρούσας και των επερχομένων γενεών, την μετατροπή του δημοκρατικού πολιτεύματος σε τυραννικό καθεστώς κοινοβουλευτικής δικτατορίας, από ενδεχόμενους καταχραστές ή και σφετεριστές της εξουσίας, ακόμη και αν αυτοί εκλέχτηκαν, σ' ορισμένη στιγμή, από πλειοψηφίασας μερίδα του λαού, δηλαδή η δικαστική λειτουργία εδραϊώνει και περιφρουρεί την απρόσωπη και ενιαία απ' όλο το λαό ασκούμενη λαϊκή κυριαρχία, ως διαρκή και σταθερό δημοκρατικό θεσμό.

Ποιά άλλη κρατική λειτουργία, εκτός από την δικαστική, την αδέσμευτη κομματικά, θα μπορούσε να διασώσει τους άτυχους δημοκρατικούς πολίτες από μια οποιαδήποτε κυβερνώσα και νομοθετούσα φατρία, που εκτρέφει δικτατορικές φιλοδοξίες, προδίδουσα καταχρώμενη την λαϊκή ψήφο.

V. Συμπέρασμα

Η χώρα εκείνη, στην οποία η δικαστική εξουσία δεν απολαμβάνει ανεξαρτησία, αλλά είναι υποταγμένη στους ευκαιριακούς εκπροσώπους

μιας στιγμιαίας λαϊκής πλειοψηφίας, φοβούμενη έτσι τους ισχυρούς της ημέρας, κινδυνεύει να κυριαρχηθεί από δικτατορικούς, προδότες της λαϊκής ψήφου και δεν μπορεί να ονομασθεί αληθινή δημοκρατία. Αν η κυβέρνηση μιας πρόσκαιρης πλειοψηφίας δύναται ατιμωρητή και χωρίς τον έλεγχο μιας αδέσμευτης δικαστικής εξουσίας, να καταδυναστεύει τους αντιφρονούντες πολίτες, με την θέσπιση νόμων, την έκδοση διαταγμάτων και την λήψη διοικητικών καταπιεστικών μέτρων, που καταστρατηγούν ή παραβιάζουν τις συνταγματικές διατάξεις και καταπνύνουν τις συνταγματικά κατοχυρωμένες ελευθερίες του λαού, τότε δύναται να επιβάλλει το στυγνότερο καταπιεστικό καθεστώς και να αποκλείσει, με αυθαίρετα συνταγματικά μέτρα, την εφαρμογή της λαϊκής κυριαρχίας, την οποία υποτίθεται ότι αντιπροσωπεύει.

Η λαϊκή κυριαρχία καταξιώνεται και δοξάζεται μόνο όταν διασφαλίζονται ατομικά και πολιτικά δικαιώματα και γνήσιες πολιτικές ελευθερίες σ' όλο το λαό και ειδικότερα όταν η λαϊκή μειοψηφία προστατεύεται από την ανεξάρτητο δικαστική εξουσία, που ακυρώνει η καθιστά ανεργείς ή τιμωρεί ποινικά τις ενδεχόμενες αυθαιρεσίες και καταχρήσεις των εκπροσώπων της πλειοψηφίας σε βάρος μιας λαϊκής μειοψηφίας, αφού μόνον τότε παρέχονται ίσες ευκαιρίες δράσεως και επικρατήσεως, σ' όλα τα ιδεολογικά ρεύματα μιας εποχής και έτσι καθίσταται εφικτή η ανάδειξη μιας κυβερνήσεως με αβίαστη επιλογή της από το ανόθευτο γνήσιο λαϊκό φρόνημα.

Η δικαιοσύνη, ως ανεξάρτητη λειτουργία, μη υποκείμενη στις διαταγές μιας κυβερνήσεως, θάνατ εγγυήτρια των λαϊκών ελευθεριών.

Κατά συνέπεια η λαϊκή κυριαρχία, κατά την αληθινή της δημοκρατική έννοια, δεν αντιτίθεται στην ιδέα και στον θεσμό της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης. Γι' αυτό, άλλωστε, η δικαιοσύνη αποκλήθηκε από άξιους θεωρητικούς της δημοκρατικής ιδέας «το οχυρό της δημοκρατίας».

Ας αφήσουν λοιπόν όλα τα κόμματα απερίσπαστη την δικαιοσύνη να επιτελέσει το έργο της ως φρούριο της δημοκρατίας, αφού διαχρονικά όλα καταφεύγουν κάποτε στην προστασία της, είναι δε ευτύχημα ότι κανένα από αυτά (απ' όσα γνωρίζουμε) δεν ισχυρίζεται ότι επιδιώκει να καταλύσει το δημοκρατικό πολίτευμα και καταργήσει την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης, ως ενοχλητικό εμπόδιο. Αφού όλα τα κόμματα της χώρας εκθέτουν δημοκρατικό ιδεολογικό πρόγραμμα, πιστεύουμε καλοπροαίρετα ότι παραδέχονται και αναγνωρίζουν την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης ως υπέρτατο ζωτικό δημοκρατικό θεσμό και ως έκφραση της λαϊκής κυριαρχίας.

Αθραάμ Σταθόπουλος

Από μήνα σε μήνα

← από τη σελ. 3

γράφω για να παρακολουθήσουν μια σοβαρή ταινία, στο μέσον της προβολής είναι υποχρεωμένοι να δουν και σκληρό πορνό, αδιάφορα αν το επιθυμούν ή όχι ή αν είναι μόνοι τους ή συνοδεύονται από συγγενικά πρόσωπα, πράγμα που είναι δυνατό να τους δημιουργήσει άσχημα συναισθήματα. Πέραν αυτών όμως η πολιτεία δεν μπορεί να παραγνωρίσει και το γεγονός ότι μεγάλος αριθμός ατόμων επιθυμεί να παρακολουθεί ταινίες σεξ και πιστεύουμε ότι δεν πρέπει να τους εμποδίσει. Νομίζουμε λοιπόν ότι η πολιτεία δεν πρέπει να δείξει αδιαφορία για τις παραπάνω πραγματικές καταστάσεις, αλλά πρέπει να τις αντιμετωπίσει και μάλιστα κατά τρόπο που να προστατεύεται το κύρος της, και το σύνολο των θεατών, ώστε να αποκατασταθεί και η εμπιστοσύνη των τελευταίων προς τον κινηματογράφο. Πιστεύουμε ότι η λύση είναι απλή, εφόσον η πολιτεία έχει τη θέληση και σαν τέτοια προτείνουμε: α) να επιτρέψει σε ορισμένο αριθμό κινηματογράφων, λειτουργούντων κυρίως εκτός του κέντρου των πόλεων, την προβολή ταινιών σεξ, χορηγώντας άδεια λειτουργίας κατόπιν πλειοψηφικού διαγωνισμού και β) να επιβάλλει στους λοιπούς κινηματογράφους, πέρα των ποινικών και διοικητικών κυρώσεις μέχρι οριστικής αφαίρεσης της άδειας λειτουργίας, εφόσον αυτοί προβάλλουν ταινίες άσεμνες.

Κυριάκος Καρούτσος

ΔΙΚΑΣΤΕΣ - ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΙΣ ΠΟΙΝΙΚΗ ΚΑΙ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΗ ΔΙΚΗ

Ο Εισαγγελικός θεσμός, δημιούργημα των ιδεών του διαφωτισμού του 18ου αιώνα, διαμορφώνεται για πρώτη φορά στη Γαλλία και ύστερα στα υπόλοιπα Κράτη της Ηπειρωτικής Ευρώπης, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται και η χώρα μας. Ο θεσμός αυτός έχει ασκήσει σημαντική επίδραση στη διαμόρφωση του Ποινικού Δικονομικού συστήματος που ισχύει σήμερα γενικά και το οποίο έχει επηρεάσει αποφασιστικά, αφ' ενός μεν στην κατοχύρωση και την προστασία των ατομικών δικαιωμάτων του πολίτη και αφ' ετέρου συνέτεινε στη διασφάλιση της έννομης τάξης και στην προαγωγή της κοινωνικής ειρήνης. Με την εισαγωγή δε του Εισαγγελικού θεσμού, μπόρεσε να δοθεί στην παλιά εξεταστική δίκη, ο φιλελεύθερος χαρακτήρας που αυτή έχει σήμερα, αφού έπαψε πια η συγκέντρωση των λειτουργικών της ποι-

νικής δίκης σε ένα μόνο πρόσωπο, δηλαδή στο Δικαστή. Ο Εισαγγελέας καλείται να παίξει ένα σημαντικό ρόλο στην ομαλή εξέλιξη της ποινικής δίκης εξ ίσου σπουδαίο με εκείνο που έχει ο Δικαστής, ως κατ'εξοχή κυρίως δικαιοδοτικό όργανο στην απονομή της δικαιοσύνης. Σήμερα μάλιστα η Εισαγγελική Αρχή, με τις εγγυήσεις ανεξαρτησίας που της προσφέρονται και την αλλαγή νοοτροπίας των εκπροσώπων αυτής, έπαυσε πλέον να είναι κατηγορούσα αρχή. Ο Εισαγγελέας σήμερα, εκπληρώνοντας τη λειτουργική αποστολή του, αναζητεί σε όλες τις δίκες που συμμετέχει, την ανεύρεση πάντοτε της αλήθειας και την επιβολή της δικαιοσύνης ως αυτοτελής Δικαστική Αρχή (άρθρ. 28 Κ Π Δ), χωρίς να δέχεται δεσμευτικές από οιαδήποτε άλλη Αρχή οδηγίες. Το δικαίωμα του Υπουργού δικαιοσύνης να δίδει

οδηγίες στους Εισαγγελείς, οι οποίες δεν μπορούν σε καμιά περίπτωση να είναι αυτές δεσμευτικές για τους Εισαγγελείς, κατά την έκφραση της γνώμης τους, αφού από άλλες διατάξεις του Οργανισμού των Δικαστηρίων (άρθρ. 94 και 95 Οργαν. Δικ.). «Πας Εισαγγελεύς έχει το δικαίωμα να ενεργεί μετά πάσης ελευθερίας και κατά την ιδίαν αυτού πεποίθησιν. Ο Εισαγγελεύς ενώπιον του Δικαστηρίου εκπροσωπεί τον Νόμον και την δημοσίαν τάξιν, ουχί δε το Δημόσιον (FISCUS)». Σήμερα μάλιστα Αποφάσεις Ανωτάτων Δικαστηρίων της Χώρας μας δέχονται πλέον ανεπιφύλακτα ότι ο Εισαγγελέας είναι όργανο της πολιτείας εντεταγμένο στη Δικαστική και όχι στη Διοικητική Εξουσία (Απόφ. Ολομ. Απ. 794/1976 Ποιν. Χρον. ΚΖ/229 η υπ' αριθμ. 2/1977 απόφαση του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου του άρθρου 100 του

στη σελ. 6

ΑΝΟΙΚΤΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΡΟΕΔΡΟ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ κ. ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ, ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ κ. Α. ΚΑΚΛΑΜΑΝΗ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

από τη σελ. 1

θλέπεται εις το άρθρον 90 παρ. 3 της επιλογής της ανωτάτης Ηγεσίας. Εδώ θρυσκόμεθα προ ενός φαινομένου, που σε τελευταία ανάλυση καταλύει την πραγματικότητα ή υποσκάπτει τον θεσμόν της ανεξαρτησίας των δικαστικών λειτουργών, που ο κ. Ηλιού το έθεσε πάρα πολύ σωστά το θέμα και δεν θέλω να σας απασχολήσω δια μακρὸν δι' αυτό. Πάντως αυτό να σημειώσωμεν. Από τη στιγμή που η Ανωτάτη Ηγεσία, η κορυφή της δικαιοσύνης εξαρτάται από την πολιτική εξουσίαν από την Κυβέρνησιν και όταν ακόμη δεν υπάρχει μομφή κατά της πολιτικής εξουσίας και όταν η πολιτική εξουσία ασκεί αυτή την επιλογή, θάσει αντικειμενικών κριτηρίων, η ανεξαρτησία της δικαιοσύνης, έχει εις την ουσίαν τραυματισθή, δια να μην πω καταλυθῆ... Δεν θα κατοχυρωθῆ η ανεξαρτησία της δικαιοσύνης και δεν θα ολοκληρωθῆ, εάν δεν κόψουμε αυτό το νήμα της εξαρτήσεως εις την κορυφήν».

Στην ίδια συνεδρίαση τις αυτές θέσεις υποστήριξαν ο κ. Α. Κανελλόπουλος, ο οποίος κατέληξε: «Είναι φανερό, ότι η ηγεσία πρέπει να εκλέγεται κατ' αρχαιότητα. Δεν υπάρχει άλλο αντικειμενικό κριτήριο δυστυχώς». Και ο κ. Γ. Β. Μαγκάκης που εκτός των άλλων είπε: «Όταν η ηγεσία έχει επιλογή από πολιτικόν σώμα δεν είναι δυνατόν παρά να επηρεάζεται παρά τούτου, προτείνω γ' αυτό την αρχαιότητα». Τέλος, τις ίδιες θέσεις υποστήριξε και ο κ. Ι. Σεργάκης κατά τη 13η Σύνεδριση της αυτής Υποεπιτροπής.

Αλλά και ο σημερινός Υπουργός Εργασίας κ. Ευάγγελος Γιαννόπουλος, με τις ίδιες απόψεις είχε ταχθεί όταν ήταν κατά το παρελθόν Πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών (πρβλ. ΝΟΒ 27 σελ. 1067). Οι απόψεις αυτές είναι πάγιες θέσεις του Δικ. Συλλόγου Αθηνών, αλλά και όλων των άλλων Δικ. Συλλόγων της Χώρας και έχουν επανειλημμένα διακηρυχθεί.

Θα κλείσω τις παραπομπές μου αυτές, υπενθυμίζοντας μια συζήτηση για την ανεξαρτησία της Δικαιοσύνης που διοργάνωσε τον μήνα Φεβρουάριο ε.έ. η Εταιρία Δικαστικών Μελετών στην αίθουσα του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών και στην οποία έλαβαν μέρος πολλοί ανώτεροι και ανώτατοι δικαστικοί λειτουργοί, όπου οι παραπάνω απόψεις που υποστηρίχθηκαν από τους εισηγητές, θρήκαν ευρυτάτη απήχηση μεταξύ των μελών του Δικαστικού Σώματος. Οι ίδιες απόψεις έχουν υποστηριχθεί και

από τους καθηγητές Πανεπιστημίου κ. Βεγλερή, κ. Κουμάντο, κ. Μάνεση, κ. Μπέη και πολλούς άλλους, αλλά και από τον Τύπο.

Μετά από αυτά είναι φανερό ότι οι πάντες αποδοκιμάζουν σήμερα τη διάταξη του άρθρ. 90 παρ. 5 του Συν/τος, που καθορίζει τον παραπάνω τρόπο επιλογής της ηγεσίας της Δικαιοσύνης. Ο τρόπος αυτός δεν υπηρετεί την ανεξαρτησία της, αλλά την καθυποτάζει στην πολιτική εξουσία (Σχετ. το άρθρο «Ο Μύθος της Ανεξαρτησίας» στο υπ' αριθ. 10 φύλλο Απριλίου της εφημερίδας μας «Εισαγγελικός Λόγος»).

Καλούμε συνεπώς την Κυβέρνηση, τώρα που θα κληθεί κατά το μήνα Ιούλιο, να συμπληρώσει τη θέση του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, που θα κενωθεί με την αποχώρηση του κ. Κων/νου Σταμάτη, να πάρει τη μεγάλη απόφασή της και να κάνει πραγματικότητα όλα όσα έχει διακηρύξει για τον τρόπο επιλογής της ηγεσίας της Δικαιοσύνης, την οποία δεν τη θέλει υποταγμένη στην Εκτελεστική Εξουσία.

Η συνταγματική επιταγή του άρθρου 90 παρ. 5 δεν εμποδίζει ούτε Σας ούτε την Κυβέρνησή σας, κ. Πρωθυπουργέ, να εφαρμόσετε τις παραπάνω αρχές, για την πλήρωση της θέσεως του Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου, τις οποίες ως κόμμα επανειλημμένα έχετε διακηρύξει.

Έτσι θα καταξιωθείτε στη συνείδηση ολοκλήρου του Δικαστικού Σώματος, του οποίου θα αναπτρώσετε τις ελπίδες για μια πραγματικά ανεξάρτητη Δικαιοσύνη, αλλά και ιδιαίτερος θα δικαιώσετε τις προσδοκίες όλων των εισαγγελικών λειτουργών, σύμφωνα με τις οποίες **ο κορυφαίος της εισαγγελικής ιεραρχίας θα πρέπει να προέρχεται από τον Εισαγγελικό Κλάδο στον οποίο φύσει και θέσει ανήκει αυτό το αξίωμα.**

Έτσι πράττοντας, να είσθε όλοι σας βέβαιοι, Πρωθυπουργός και Μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου, ότι καμμία επίκριση δεν θα ακουσθεί για την επιλογή αυτή, θα έχετε δε πραγματοποιήσει το πρώτο μεγάλο θήμα για να γίνει πραγματικότητα το όραμα όλων μας για ανεξάρτητη Δικαιοσύνη και αυτή τη σωστή ενέργειά σας θα εκτιμήσει δεόντως ολόκληρος ο νομικός κόσμος της χώρας, αλλά και ο Ελληνικός Λαός.

Για το Διοικ. Συμβούλιο
της Ενώσεως Εισαγγελέων
Ο Πρόεδρος
ΣΠΥΡΟΣ ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΣ
Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου

Γιατί να υπάρχει η εξαίρεση;

Είναι κοινή ομολογία και παραδοχή ότι η μεταστέγαση των ακροατηρίων και των δικαστικών υπηρεσιών του Πρωτοδικείου Αθηνών στα ανακαινισμένα, συμπληρωμένα και εξωραϊσμένα κτίρια της πρώην Σχολής Ευελπίδων, είναι έργο σπουδαίο και σημαντικό. Θαυμάσια κτίρια, ωραίο περιβάλλον, αξιοπρεπής και ευπρόσπρη η στέγαση της δικαιοσύνης. Το αίσχος, η ντροπή και η αθλιότητα της Σανταρόζα ανήκει στο παρελθόν. Η Πολιτεία δαπάνησε, όπως πληροφορούμεθα, για το όλο έργο πάνω από 1,5 δισεκατομμύριο και είναι πράγματι άξιοι θερμών συγχαρητηρίων οι συντελεστές αυτού του έργου. Όμως γιατί η τόση προσπάθεια και τα έξοδα να αμαυρώνονται από την εγκατάσταση οκτώ υπαλλήλων του Πρωτοδικείου στα υπόγεια και τριάντα υπαλλήλων της Εισαγγελίας και ενός Εισαγγελέως στα ημιυπόγεια; Ποιοι είναι αυτοί που αποφάσισαν ή ενέκριναν, δέσμοι ίσως του εκατονταετούς συνδρόμου της οδού Σανταρόζα, τη χρήση ως γραφείων των υπογείων και των ημιυπόγειων σε μια τέτοια μεταστέγαση που θα έπρεπε εν όψει της όλης προσπάθειας και δαπάνης να αγγίσει τη τελειότητα; Ειδικότερα, όσον αφορά την Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών, που η μεταστέγαση της πραγματοποιήθηκε την 6.4.1986, ένα τμήμα της, συγκεκριμένα το Τμήμα Εκτέλεσης Ποινών, ως και μέρος του Τμήματος - Εισαγγελίας Αγορανομίας, στεγάστηκαν στο ημιυπόγειο του όλου κτιρίου της Εισαγγελίας (κτίριο υπ' αριθ. 16).

Ο χώρος είναι ακατάλληλος για τη λειτουργία της υπηρεσίας, αλλά και για την παραμονή εκεί τριάντα (30) δικαστικών υπαλλήλων και ενός (1) Εισαγγελέως. Τα παράθυρα είναι υπερυψωμένα και σιδερόφρακτα και κατά τις ώρες εργασίας ανήλιαγα, η δε εισερχόμενη σκόνη είναι τόσο πολλή, (απ' έξω διέρχονται τα αυτοκίνητα προς το χώρο παρακρίσματος) ώστε κανείς υπάλληλος δεν διανοείται να ανοίξει παράθυρο για αερισμό. Η υγρασία είναι και αυτόν ακόμη το μήνα (Μάιο) αισθητή, ήδη δε άρχισαν να εμφανίζονται στους νεοεπισκευασθέντες τοίχους έντονα ίχνη της και πτώση μικρών τεμαχίων επιχρισμάτων. Σε μεγάλη βροχόπτωση τα νερά πλημμυρίζουν το δάπεδο. Ασφαλώς η κατάσταση θα επιδεινωθεί κατά πολύ κατά τους χειμερινούς μήνες. Επί πλέον ο ημιυπόγειος αυτός χώρος των ανωτέρω γραφείων επικοινωνεί με παραπλεύρως ευρισκόμενο χώρο του ημιυπόγειου όπου έχει εγκατασταθεί καφενείο και τέσσερα φωτοτυπικά μηχανήματα, με αποτέλεσμα οι αναθυμιάσεις και οι θόρυβοι από τους πελάτες του καφενείου και των φωτοτυπιών και η χαρακτηριστική οσμή από τα τελευταία, να δημιουργούν πρόσθετες και σοβαρές

ενοχλήσεις. Τέλος υπάρχει κίνδυνος και για το αρχείο του Τμήματος - Εκτελέσεως - Ποινών και το Αρχείο της Αγορανομίας (εκατοντάδες χιλιάδες φάκελλοι περιέχοντες καταδικαστικές αποφάσεις κατά φυγοποιόνων) αφού ο χώρος, ημιυπόγειος και με παράθυρα χωρίς εξώφυλλα, είναι προσιτός σε «επίδοξους» δολιοφθορείς ή εμπρηστές που τυχόν θα διαφύγουν της προσοχής των φυλάκων του προαυλίου, για να ρίψουν στο εσωτερικό του αρχείου εμπρηστικά κλπ. Γενικά είναι τόσο άνιση η σύγκριση των ανωτέρω γραφείων με την πράγματι θαυμάσια εγκατάσταση των λοιπών τμημάτων της Εισαγγελίας, που γίνεται φανερό ότι οι χώροι των πρώτων μόνο σαν βοηθητικοί (αποθήκες εντύπων, καφενείο κλπ.) θα έπρεπε να χρησιμοποιούνται.

Επιβάλλεται, εκτός της μακροπρόθεσμης λύσης της κατασκευής ενός ακόμη μικρού σχετικά κτιρίου για τη στέγαση των ανωτέρω τμημάτων της Εισαγγελίας, να γίνει μεταφορά των στα ήδη υπάρχοντα κτίρια. Για παράδειγμα δίπλα στο κτίριο της Εισαγγελίας (αριθ. 16) υπάρχει ένα μικρό δώροφο κτίριο (υπ' αριθ. 10) που και μόνο από τη θέση του (παράπλευρα στην Εισαγγελία και μακριά από τα άλλα κτίρια του Πρωτοδικείου), θα έπρεπε οργανικά να ανήκε στην Εισαγγελία. Όμως έχει παραχωρηθεί στο Πρωτοδικείο και χρησιμοποιείται για την στέγαση των γραφείων δακτυλογράφων (καθαρογραφής αποφάσεων), που τα περισσότερα παραμένουν κλειστά. Προτείνουμε να δοθεί, έστω προσωρινά μέχρι την ανέγερση άλλου κτιρίου, το ανωτέρω μικρό δώροφο κτίριο στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών για την αξιοπρεπή και κατάλληλο στέγαση των τμημάτων της Εκτελέσεως Ποινών και Αγορανομίας, τη στέγαση δε των δακτυλογράφων καθαρογραφής του Πρωτοδικείου σε κάποιο από τα δεκαπέντε κτίρια που διατέθηκαν στο Πρωτοδικείο, το οποίο μάλιστα μόλις προ εικοσαμήρου παρέλαθε δύο τριώροφα κτίρια, γεγονός που αποδεικνύει, αφού έως τότε οι Υπηρεσίες του λειτουργούσαν κανονικά, ότι μια τόσο μικρή σύμπτυξη είναι δυνατή.

Καλσί είναι οι προτάσεις στα γραφεία και τα εντευκτήρια, και πρώτοι εμείς υπερθεματίζουμε, προηγούμενα όμως πρέπει να μάθουμε να καταργούμε τα υπόγεια και τα ημιυπόγεια. Ο νέος Υπουργός της Δικαιοσύνης κ. Απ. Κακλαμάνης και ο κ. Γεν. Γραμματέας του Υπουργείου, που γνωρίζει το πρόβλημα, παρακαλούνται να φροντίσουν να εκλείψει αυτή η κατάσταση που δημιουργεί ένα «αλλά όμως» σε μια τόση θαυμασία και αξιόπαινη προσπάθεια και μια εξαίρεση σ' ένα τόσο σημαντικό και ωραίο έργο.

Είναι πράγματι κρίμα.
Πέτρος Βέρροιος

